

Ex. A

J. M.: s vägledn

Utbl.-kat.

1958

0

FLÄTNING

Flätade fransar är en detalj som ofta återfinnes i allmogens linneförråd. I Nordiska museets samlingar är denna teknik representerad och med en stor variation av mönster. Ett litet urval finns med på föreliggande lilla utställning som vill redovisa några iakttagelser om flätning: det tekniska förfarandet, användningen och vidare några exempel på olika mönstertyper.

Vid avslutandet av en linneväv kunde äfsingarna - dvs slutet på varpen - inte vävas upp. För att använda de kvarblivna trådarna och samtidigt få en dekorativ avslutning på väven, flätade man samman trådarna till ett enkelt mönster av tre- eller fyrdeliga flätor, de senare ofta med två och två enbart snodda länkar. Ibland kunde man göra flätningar även av de korta trådändarna som blir kvar vid vävens början.

Treflätningen - vanligast i södra Sverige - har rikare och mer komplicerade mönster än fyrflätningen. Linjen är huvudsaken och varje flätad linje lever liksom sitt eget liv. Treflätningen tycks ha ett visst samband med den italienska knypplade flätspetsen från 1500-talet. Denna har haft stor betydelse för vår folkliga slöjd. Fyrflätningens mönster däremot bygger på glesa och täta partier och påminner härigenom om sprängning, som f.ö. är den äldsta kända metoden att åstadkomma ett genombrutet mönster. Tekniskt sett har dock flätning och sprängning ingenting gemensamt. Fyrflätningens utbredningsområde slutligen är norra och mellersta Sverige.

Flätningen upplevde en renässans under början av 1900-talet, då Hemslöjdsrörelsen uppmuntrade denna tillverkning. I heminredningen såväl i staden som på landet blev det högsta mode med dukar, gardin- och draperiuppsättningar utstyrda med breda flätade fransar. Kvalitén kunde dock inte mäta sig med förebilderna, som ofta ger utsökta prov på teknisk skicklighet och sinne för komposition. Flätningen är en teknik, som numera är alltför litet känd. Vi har därför velat fästa uppmärksamheten på denna konststart.

Utställningen har ordnats av amanuens Eva Lis Forsby.

www.issage 11. IX. 58

NORDISKA MUSEETS
BIBLIOTEK
STOCKHOLM

